

REMISSYTTRANDE

Ert Dnr: Fi2022/02588

Vårt Dnr: 2022_32

2022-10-17

Finansdepartementet
Henrik.Kjellberg@regeringskansliet.se
Fi.remissvar@regeringskansliet.se

AVSKAFFAD AVFALLSFÖRBRÄNNINGSSKATT OCH SLOPAD ENERGISKATTENEDSÄTTNING FÖR DATORHALLAR

IKEM – Innovations- och kemiindustrierna har tagit del av rubricerad promemoria och vill framföra följande vad gäller förslaget om avskaffad avfallsförbränningskatt.

VÅRA MEDLEMMAR ÄR EN FÖRUTSÄTTNING FÖR HÅLLBARHET

Våra medlemsföretag producerar viktiga insatsvaror som är nödvändiga i princip alla förädlingskedjor. Med en energi- och klimateffektiv produktion levererar våra industriföretag resurseffektiva produkter och lösningar med låg negativ miljöpåverkan som bidrar till hållbarhet bland användare i värdekedjan. Därmed är våra medlemmar en viktig del av lösningen för ett mer hållbart samhälle. För att det ska vara möjligt att minska upptaget av ny fossil råvara måste det finnas tydliga incitament för återvinning av avfall, återvinning av koldioxid och användande av biobaserat.

DET ÄR NÖDVÄNDIGT ATT SLUTA KRETSLOPPET FÖR PLAST

Plast är ett fantastiskt material

Plasterna behövs i ett hållbart samhälle eftersom det är ett resurseffektivt material som är lätt, starkt, ekonomiskt och tekniskt hållbart. Plast används och gör nytta i hela samhället, i förpackningar, bilar, kläder, byggnader och inom sjukvården. Dagens användning av plast gör att vi minskar koldioxidutsläppen och energiåtgången i samhället.

Vi vill sluta kretsloppet för plast

Genom ökad materialåtervinning minskar vi miljöpåverkan ytterligare. Idag materialåtervinns ca 40 procent av plasten i Sverige. Resten blir till energi och värme och försvinner då ut från kretsloppet. En liten del hamnar i miljön genom nedskräpning och slitage. Ett slutet kretslopp

för plast kräver att plastprodukter kan komma tillbaka till producentledet för återvinning och uppgradering på ett kostnadseffektivt sätt efter utförd tjänst.

EFFEKTIVA ÅTGÄRDER FÖR ATT SLUTA KRETSLOPPET FÖR PLAST

Om vi ska uppnå högt uppsatta miljömål och använda jordens resurser så resurseffektivt som möjligt är det viktigt att satsa på ökad återvinning och på material och produkter som kan materialåtervinnas många gånger. Ett kilo återvunnen plast minskar koldioxidutsläppen med upp till två kilo.

Ny sorteringsanläggning i Motala

Plastbranschen har tidigare satsat en kvarts miljard kronor för att bygga Europas modernaste sorteringsanläggning för plastförpackningar. Efter det har ytterligare en investering på närmare en miljard gjorts för att tredubbla antalet typer av plastsorter som kan sorteras ut vilket kommer leda till kraftig ökad återvinningsgrad. Vi har också tagit fram en guide för hur plastförpackningarna ska designas för att de ska vara så återvinningsbara som möjligt.

Plastreturraffinaderi – anläggning som kan återvinna all plast

Idag finns tekniker för att kunna återvinna all plast och tekniska lösningar för att göra det. Stora investeringar görs nu runt om i världen för att bygga anläggningar för så kallad kemisk återvinning. I Sverige genomför nu företaget Borealis en förstudie för att bygga ett så kallat plastreturraffinaderi i Stenungssund. Om förstudien faller väl ut och beslut om investering tas kan anläggningen vara på plats redan 2025 och kommer då kunna behandla 25 000 ton plast per år. Till skillnad från den mekaniska återvinning som sker idag med sorterade plastflöden kan plastraffinaderiet använda mindre rena plastfraktioner och skulle skapa nya möjligheter för återvinning av plast som finns i hushållsavfallet. Ett plastreturraffinaderi skapar möjligheter för ett slutet kretslopp för plast och skulle spara upp till 2 % av Sveriges CO₂-utsläpp.

Främjande av återvinning av plast kräver en helhetssyn

Det pågår en rad aktiviteter både inom EU och i Sverige för att skapa en fungerande cirkulär ekonomi för plast. Inom EU har en strategi för plast i en cirkulär ekonomi presenterats som resulterat i en rad olika aktiviteter och åtgärder, både inom EU och på nationell nivå. Vi ser positivt på förändringarna i förpackningsinsamlingen med utökad fastighetsnära insamling samt utökad antal insamlingsplatser för verksamhetsförpackning vilket kan leda till högre återvinningsgrad för förpackningar

HINDER FÖR ELPRODUKTION MÅSTE BORT SAMTIDIGT SOM ÅTGÄRDER BEHÖVS SOM SÄKRAR MATERIALÅTERVINNING

Krisåtgärder

I promemorian konstateras att skatten inte på ett verkningfullt och kostnadseffektivt sätt styr mot en mer resurseffektiv avfallshantering. Samtidigt görs bedömningen att skatten riskerar att få en negativ påverkan på effektsituationen.

IKEM delar bedömningen att förutsättningarna på den europeiska elmarknaden kraftigt har förändrats och att IKEM:s medlemsföretag nu står inför en period med mycket högre elpriser än normalt. Därför är det viktigt att all elproduktion som är tillgänglig omedelbart startas för att sänka elpriserna. Detta gäller i synnerhet i elområdena SE03 och 04. Parallellt med krisåtgärderna måste konkreta åtgärder vidtas för att påskynda att ny elproduktion och ökad kapacitet för transmission kommer på plats. En framgångsrik omställning av industrin förutsätter en stabil, tillräcklig elförsörjning till konkurrenskraftig kostnad.

Säkra materialåtervinning

För att det ska vara möjligt att sluta kretsloppet för material måste det finnas tydliga incitament till materialåtervinning. I promemorian dras slutsatsen att skatten inte har varit ett effektivt sätt att öka materialåtervinning och att kostnaden övervälrats på mottagningsavgifterna. Samtidigt konstateras att avfallsförbränning blir relativt billigare än materialåtervinning och att konkurrenskraften för materialåtervinning försvagas.

Givet det rådande ansträngda läget för elförsörjningen anser IKEM att avfallsförbränningsskatten snarast ska pausas i tillämpning och att regeringen ska inleda ett arbete för att skapa verkningfulla incitament för ökad materialåtervinning och slutna kretslopp. Viktigt i sammanhanget är då att all materialåtervinning och ersättning av fossila bränslen som sker inom industrin gynnas. Regeringens översyn enligt ovan ska inledas så snart krisåtgärder ej längre kan motiveras.

Ett antal åtgärder för att främja materialåtervinning kan genomföras direkt:

- Separat utsortering av plast från bygg- och rivningsavfall har varit lag sedan 2020 men kunskapen om och efterlevnaden av dessa regler är väldigt låg. Ökad tillsyn skulle leda till ökad efterlevnad och möjliggöra en ökad återvinning av plast i byggsektorn.
- Ökat ekonomiskt stöd till investeringar i ökad återvinningskapacitet genom till exempel klimatklivet bör möjliggöras.

IKEM – Innovations- och kemiindustrierna

Mikael Möller
Chef IKEM Bryssel